

INDHOLDSPLAN

2025-2026

INDHOLDSPLAN VANDEL EFTERSKOLE 2025-26.

”At holde skole ud fra et dansk, kristent livssyn, bygget på Grundtvigs tanker om ungdom og undervisning, og hvor vi vil prøve at vise eleverne de værdier, vi har i vor kristne folkelige kulturarv.”

” At holde skole vil sige, at opelske sansen for de værdier, der kan bære og give livet indhold og kalde på den enkeltes evne til at tage stilling, tage ansvar og forstå fællesskabets betydning.

Gennem sang, fortælling, historie, litteratur m.m. vil vi gerne føre de unge ind i noget, som kan modne og give forståelse for livet omkring dem – ligesom de gennem samvær i undervisning og i fritid må fornemme betydningen af fællesskab, hensyntagen til andre i dagligdagen og forståelse og tolerance over for dem, der er anderledes.”

Sådan lyder en del af formålsbeskrivelsen i skolens vedtægter.

På den baggrund søger vi at lave skole i tiden. At udvikle skolen med fodfæste i traditionen og med åbenhed overfor den nødvendige fornyelse. Vi vil gerne lære eleverne at bruge deres viden og kunnen til at opnå større livsduelighed. Viden skal være midlet ikke målet. Undervisningen er en levende vekselvirkning mellem elever og lærere. Den gensidige respekt og den ligeværdige samtale er vigtige elementer i den demokratiopdragelse som er en af skolens hjørnesten.

Vi ønsker et højt aktivitetsniveau på skolen, hvor elever og lærere er sammen om at skabe det bedst mulige skoleår, hvor eleverne oplever at være en del af et fællesskab, hvor individets frihed kan udfolde sig under hensynet til fællesskabet, således at frihed for den enkelte ikke bliver til tvang for andre. Et fællesskab hvor accept og tolerance overfor andre er vigtige begreber, som giver mulighed for at den enkelte kan udvikle sig såvel fagligt som personligt, til gavn for sig selv og fællesskabet.

Eleverne skal være en del af et demokratisk rum, hvor ytringsfrihed, ansvarlighed og mulighed for indflydelse er i centrum.

Demokratiforståelsen skal bygge på respekten for andre menneskers holdninger og meninger. Man har frihed under ansvar og er ligeværdige uanset kundskaber, egenskaber og kvalifikationer. Alle skal have mulighed for deltagelse og udvikling udfra egne forudsætninger.

DEMOKRATISK DANNELSE

Gennem nedsættelse af elevråd og afholdelse af husgruppemøder og fællesmøder søges eleverne indført i en demokratisk kultur som forbereder dem til fremtidig samfundsdeltagelse.

HJEMLIGHED OG NÆRVÆR

Skolen er elevernes hjem for et år, derfor er det vigtigt at skolen opleves som et rart og hjemligt sted at være. Omgivelser og det fysiske miljø har en væsentlig betydning for oplevelse og samvær.

At der er en ordentlig omgangstone mellem eleverne og mellem elever og lærere er af stor betydning for miljøet på skolen. Eleverne søges bevidstgjort om betydningen af måden vi taler til og om hinanden på. En stor del af skolens lærere bor i tjenesteboliger på skolen. At lærernes familier har deres naturlige gang på skolen og bliver en del af ”familien”, er med til at styrke det hjemlige miljø på skolen.

INDKVARTERING

Eleverne bor på to- eller firemandsværelser.

Ved firemandsværelserne er der tilknyttet bad og toilet. I forbindelse med tomandsværelserne findes toilet og bad på gangene.

I de værelsesfløje, hvor det er muligt med hensyn til bad og toilet, er drenge og piger indkvarteret dør om dør.

KONTAKTGRUPPER

Eleverne opdeles i kontaktgrupper á 8-10 elever. Den enkelte kontaktgruppe består af både piger og drenge. Kontaktgruppen mødes med kontaktlæreren 30 min om ugen. Hvert møde har en nøje tilrettelagt dagsorden med forskellige temaer, der sætter fokus på individet, fællesskabet og samspillet mellem disse.

Kontaktlæreren søger, gennem samvær og individuelle samtaler, at opnå det nødvendige kendskab til den enkelte elev, hvilket kan være medvirkende til at eleven får et godt og udbytterigt ophold.

Kontaktlæreren søger at hjælpe eleverne til at få et velfungerende samvær på værelset, og at få hele kontaktgruppen til at fungere, ligesom eleverne ofte naturligt vil henvende sig til kontaktlæreren i forbindelse med problemer af mere personlig art.

Kontaktlæreren fungerer ligeledes som bindeled mellem hjem og skole. I løbet af skoleåret afholdes tre forældresamtaler med deltagelse af elev, forældre og kontaktlærer. Ved den første samtale er der primært fokus på det sociale, og de to andre på det faglige.

I løbet af et skoleår skal den enkelte kontaktgruppe sammen med kontaktlæreren planlægge og afvikle samværet i en weekend for de øvrige tilmeldte weekendelever.

Kontaktgruppen har en række funktioner. Blandt andet fungerer vagtgrupperne i en række praktiske sammenhænge, hvor de sammen får ansvaret for løsning af praktiske opgaver og gøremål i forbindelse med efterskoleopholdet.

I forbindelse med skoleårets afslutning udarbejder kontaktlæreren i samarbejde med kontaktgruppens elever en skriftlig udtalelse om den enkelte elevs kompetencer.

MÅLTIDER

Spisefællesskabet er en hjørnesteen i skolens kostpolitik. Her præsenteres maden og der fortælles om sundhed, kost og ernæring.

MORGENSAMLING

Hver morgen mødes elever og ca. halvdelen af lærerne til morgensamling. Der synges to sange og der videregives beskeder og meddelelser primært af praktisk karakter.

Eleven ser sig som en del af fællesskabet og oplever vigtigheden af at møde frem til tiden.

UDDANNELSESVEJLEDNING

Uddannelsesvejledningen på Vandel Efterskole varetages af Nicolaj Sørensen, Vivian Nybo Andersen og Marianne Houbak.

Nicolaj Sørensen (NS) er vejleder for 20 elever

Vivian Nybo Andersen (VA) er vejleder for 73 elever

Marianne Houbak (MH) er vejleder for 55 elever

Vejledning i 9. klasse:

- Første samtale i løbet af september (bl.a.) om:
 - ønsker for det næste skoleår (10. klasse eller ungdomsuddannelse)
 - karakterer fra 8. klasse
 - hvilke indsatser og hvilket arbejde der skal til, for at mål og ønsker (forhåbentligt) kan opfyldes
- Anden samtale i løbet af december / januar om:
 - ønsker for det næste skoleår
 - mulighed for en elev-forældre-vejleder samtale med henblik på næste skoleår
- Tilmelding til ungdomsuddannelserne
 - eleven udfylder sammen med vejlederen ansøgningsformular på optagelse.dk
 - eleven godkender ansøgningen
 - forældrene godkender og sender ansøgningen

Vejledning i 10. klasse:

- BROBYGNING:
 - eleverne skal i Brobygning i Vejle – på to forskellige gymnasiale ungdomsuddannelser to dage
 - eleverne skal med bus frem og tilbage – skolen betaler udgifterne
 - hver dag har eleverne mulighed for at smøre madpakke

- der er mødepligt til Brobygning
- Første samtale i løbet af efteråret (bl.a.) om:
 - ønsker til ungdomsuddannelse
 - karakterer fra 9. klasse
 - hvilke indsatser og hvilket arbejde der skal til, for at mål og ønsker (forhåbentligt) kan opfyldes
- Anden samtale i løbet af december / januar om:
 - ønsker for det næste skoleår
 - mulighed for en elev-forældre-vejleder samtale med henblik på næste skoleår
- Tilmelding til ungdomsuddannelserne
 - eleven udfylder sammen med vejlederen ansøgningsformular på optagelse.dk
 - eleven godkender ansøgningen
 - forældrene godkender og sender ansøgningen

Åbent Hus / Informationsmøder på ungdomsuddannelserne:

- Vi opfordrer til, at elever og forældre sammen tager til Åbent Hus arrangementer / Informationsmøder på de lokale ungdomsuddannelser. Tjek gerne datoer på skolernes hjemmesider.
Arrangementerne starter allerede i oktober/november.
- ALLE elever og forældre er altid meget velkommen til at kontakte os med et ønske om en samtale.

INKLUSION (Støtteundervisning)

Vandel Efterskole er, og vil være, en rummelig efterskole.

Vi opfatter det ubetinget som en kvalitet, at man som elev her på skolen møder verdens mangfoldighed og opnår indsigt i, og forståelse for, at ikke alle mennesker har de samme forudsætninger og vilkår. Men at alle mennesker kan byde ind med noget i de fællesskaber og sammenhænge de indgår i, når de mødes med forståelse og anerkendelse.

Derfor kan og vil Vandel Efterskole inkludere elever i efterskolelivet med forskellige forudsætninger.

I forbindelse med den faglige undervisning kan der suppleres med særlig støtteundervisning, hvor der tages hensyn til elevens faglige niveau og læringsmæssige forudsætninger. Vi tilstræber at give eleverne forudsætning for at flytte sig fagligt.

I forbindelse med elevens personlige og sociale udvikling og kompetencer kan der ligeledes støttes op med særlige tiltag. Det kan være med særlig kontaktlærerstøtte og i særlige tilfælde med brug af den til skolen knyttede psykolog. Aftale herom træffes med forældre og evt. i samarbejde med elevens hjemkommune.

Forud for skoleåret afsøges muligheden for at indgå særlige inklusionsaftaler med elever/forældre. Dette vil betyde udarbejdelse af en særlig plan for elevens inklusion på skolen.

Planen vil bl.a. indeholde:

- Hjemmets forventninger til skolen
- Skolens forventninger til hjemmet
- Elevens mål og delmål for skoleåret – fagligt, socialt og personligt
- Konkrete inklusionstiltag til hjælp for at nå ovenstående mål
- Midtvejsevaluering af inklusionsforløbet med elev i januar
- Særlig opmærksomhed i forbindelse med uddannelsesvejledning
- Afsluttende evaluering af inklusionsforløbet.

I forbindelse med informationsmødet for det kommende elevhold i foråret udfylder forældre og elev et spørgeskema, der skal danne udgangspunkt for en vurdering af, om der kan gives et inklusionstilbud til eleven.

I det omfang skolen finder det tilrådeligt, vil familien kontaktes for i fællesskab at udarbejde et inklusionstilbud. For at det kan realiseres skal lovgivningens minimumskrav kunne opfyldes.

DAGSPROGRAM

- 07.15 – 07.30	Morgentur
- 07.30 – 07.50	Morgenmad
- 07.40	Alle elever skal være i Spisesalen
- 08.00 – 08.15	Morgensamling
- 08.15 – 09.55	Undervisning; to lektioner à 45 min.
- 10.00 – 10.30	Undervisning; en lektion à 30 min.
- 10.30 – 10.50	Pause
- 10.50 – 12.30	Undervisning; to lektioner à 45 min.
- 12.35 – 13.30	Middagsmad og pause
- 13.30 – 15.10	Undervisning; to lektioner à 45 min.
- 15.10 – 15.30	Pause
- 15.30 – 16.45	Undervisning; 75 min.
- 17.00 – 18.00	Lektietime
- 18.00 – 18.30	Aftensmad
- 21.30	Aftenforfriskning
- 21.45	Alle elever skal være på deres boafsnit
- 22.00	Alle elever skal være på deres værelse
- 22.15	Eleverne skal være gået i seng og lyset skal slukkes.
	Lærerne siger godnat til eleverne, hvorefter der skal være ro til kl. 06.30.

(Se skema - bilag bagerst)

ÅRSPLAN

Der er i dette skoleår 42 kursusuger

LEKTIETIME

Hver dag fra 17.00 – 18.00 er der lektietime. Det betyder, at alle elever skal være på deres boafsnit i dette tidsrum eller gå i et klasselokale til lektiecafé, hvor en af vagtlærerne vil være behjælpelig med lektierne. Formålet med stilletimen er at hjælpe eleverne til i hvert fald i en time om dagen at sætte tempoet ned fysisk og mentalt og have ro til sig selv og værelseskammeraterne. Derved kan samværet på boafsnittet styrkes og den enkelte kan se sig selv som en del af et fællesskab.

Desuden er stilletiden en oplagt mulighed for at lave lektier.

RENGØRING

Hver dag rydder eleverne op på deres værelser. Hver tirsdag og fredag gør alle elever deres værelser rene. Derudover har man ansvaret for rengøring af et fællesområde.

Ydermere kan der op til ferier og helligdage være udvidet rengøring, hvor eleverne gør sig ekstra umage på deres rengøringsområder og værelser.

Alt dette har til formål at lære eleverne, at de er en del af et forpligtende fællesskab, hvor vi sammen hjælper hinanden med at gøre rent, så her er rart at være – både på egne og fælles områder.

Undervisning i hensigtsmæssig brug af redskaber og rengøringsmidler, og instruktion i tilrettelæggelse og gennemførelse af opgaven er væsentlige elementer i rengøringsaktiviteten. Eleverne vejledes løbende i opgaven og får tilbagemeldinger på arbejdsproces og resultat.

SÆRLIGE DAGE OG UGER

SKOLESTART-DAGENE:

De første tre skoledage i skoleåret bruges til introdage.

Formål:

- eleverne skal hurtigt lære hinanden og de voksne på skolen at kende
- eleverne skal introduceres til nogle rutiner
- eleverne skal møde nogle af undervisningsholdene for det kommende år
- eleverne skal blive trygge ved deres kontaktgruppe og kontaktlærer
- eleverne skal lære skolens ydre rammer og faciliteter at kende

I disse dage er aktivitetsniveauet højt, og alle lærere er involveret, for at give så dynamisk en start på skoleåret som muligt.

PIGE-DRENGE-TUR:

I den tredje skoleuge er der tre dages drenge- og pigetur.

Formålet er at ryste eleverne godt sammen fra årets begyndelse, så oplevelsen af sammenhold og fællesskab kan blive stærk. Det er ideen at skabe det særlige ”rum” hvor kønnene er delt, og hvor aktiviteterne er tilpasset de forskellige grupper.

Begge ture er cykelture, og med overnatning i det fri.

Alle elever og lærere er med på turene.

LINJEDAGE:

I efterårssemestret er der afsat 3 dage til linjedage, og i forårssemesteret er der 2 linjedage.

Her arbejder alle elever på deres linjehold.

Formålet er at give tid og ro til fordybelse i liniefaget, og evt. lave aktiviteter ud af huset, som ikke kan nås på de 90 min, som linjefaget normalt varer.

FORÆLDREWEEKEND:

Den sidste weekend i september inviterer vi alle elevernes forældre til forældreweekend fra fredag til lørdag. Forældrene kommer og deltager i et tilrettelagt program, hvor de prøver nogle af de ting som eleverne laver i det daglige.

Formål: at give forældrene en oplevelse af hvad det vil sige at være efterskoleelev, og at lærere, forældre og elever er sammen til en uhøjtidelig sammenkomst.

MUSICAL:

I november måned laver vi musical. Forberedelserne strækker sig over en længere periode, men selve opsætningen og forestillinger varer 8 dage. Formålet er at give eleverne en fællesoplevelse, hvor deres musiske og kreative evner får lov at udfolde sig. De skal opleve glæden ved at yde en stor arbejdsindsats, hvor der virkelig er brug for alle, og efterfølgende glædes over i fællesskab at have løst opgaven.

Formål

Formålet med undervisningen i musical er at styrke dramatiske og musiske kompetencer, samt styrke elevernes glæde ved at opbygge og samarbejde som et led i en større sammenhæng.

Undervisningen er centreret omkring de udtryksformer, der finder anvendelse i musicalsammenhænge, så som sang, drama, dans, koreografi, musik, samt arbejdet med opsætning, scenografi, kostumer, sminke, lys/lyd mm.

Der arbejdes desuden teoretisk og historisk med de aktuelle manuskripter.

Undervisningen vil være koncentreret og til tider krævende og grænsesøgende, hvorfor der fra starten arbejdes med områder som samarbejde, ansvarlighed, tillid og åbenhed i forhold til andre.

TERMINSPRØVER (9.kl.):

Terminsprøverne ligger i uge 2 og 3. Formålet er at give eleverne erfaringer med prøvesituationer, og for at give elever, lærere og forældre en fornemmelse af det faglige standpunkt.

GYMNASTIKUGE:

I december og januar har vi en række halve dage, hvor vi arbejder med gymnastik. Det er et væsentligt led i gymnastikundervisningen, hvor der trænes meget opvisningsgymnastik frem mod forårets gymnastikopvisninger.

ALPINT SKIKURSUS ØSTRIG (Uge 4):

Formålet med årets udlandstur er at kombinere en fysisk aktiv indlæring på et – for de fleste – nyt område, med at man i mødet med et andet land får kendskab til deres kultur.

Undervisningen foregår delvis på tysk og delvis på engelsk og giver eleverne konkret mulighed for at udnytte allerede erhvervede sproglige kvalifikationer og samtidig erkende det formålstjenlige i yderligere sproglig dygtiggørelse.

Endvidere er det formålet at styrke elevernes indbyrdes forhold, og forholdet mellem elever og lærere gennem gode/nye fælles oplevelser.

Skiundervisning: 8 lektioner á 2 timer med østrigske skilærere, derudover er der tilknyttet en lærer pr gruppe. Resten af tiden kører eleverne i selvvalgte grupper á mindst 3 personer.

I alt 14 skihold efter niveau

PRØVEUGER:

Vi ønsker at afvikle prøverne på så kort tid som muligt, dog med ansvar for at den enkelte elev får mulighed for at yde så godt et resultat som muligt.

AFSLUTNINGSUGE

I den sidste uge laves anderledes program.

Her er formålet at få en fælles afslutning på skoleåret, at få rundet af og få taget afsked med hinanden på en god måde.

WEEKENDPROGRAM

Skolen er en syvdøgns-skole. Derfor er weekenderne også en del af skolegangen. Vores mål er at skabe nogle gode og aktive weekender, så eleverne har lyst til at blive på skolen. Desuden vægter vi det hyggelige samvær og prioriterer en ekstra god forplejning.

To lærere har tilsyn, og de laver sammen med de elever der har valgt at blive i weekenderne et program.

FAGBESKRIVELSE

Fællesfag

- Fortælling
- Sang
- Dans
- Gymnastik

Obligatoriske fag (prøveforberedende FSA):

- Dansk
- Matematik
- Engelsk
- Naturfag (Fysik, kemi, Biologi, Geografi) (9.kl.)
- Kulturfag (Historie, Samfundsfag, Kristendom) (9.kl.)

Boglige valgfag (prøveforberedende; FSA):

- Tysk

Vandel 10 – obligatoriske fag (10. klasse):

- Dansk
- Matematik
- Engelsk

Linjefag:

- Design
- Fodbold
- Håndbold
- Musik
- Teater

Valgfag; Opdelt i 7 valgperioder med ca. 6 tilbud i hver periode. Hvert valgfag kører ca. 6 gange. Fagene kan variere fra periode til periode og fra år til år:

Eksempler på valgfag:

- Fodbold
- Futsal
- Håndbold
- Volleyball
- Hockey
- Badminton
- Spring
- Rytmisk gymnastik
- Badminton
- Drama
- Verdens brændpunkter
- ”Kun for piger”
- ”Kun for drenge”
- Glas/keramik
- Rockhistorie
- Alternativ idræt
- Golf
- Samspil/musik/sang/ individuel
- Musikundervisning
- Tegn og mal
- Tons og tummel
- Samfunds-fag
- Kost og sundhed
- Italiensk madlavning
- Den store bagedyst

DANSKUNDERVISNING FOR TOSPROGEDE ELEVER (DSA - Dansk som andetsprog)

De tosprogede efterskoleelever har vidt forskellige baggrunde og forudsætninger, men fælles for dem er, at dansk er deres andetsprog, og det har betydning for deres læring og for deres udbytte af efterskoleopholdet, både i og uden for undervisningen.

I undervisningen ”Dansk som andetsprog” arbejdes der med følgende:

Der vil være en opmærksomhed på den tosprogede elevs forforståelse, herunder: • Bevidsthed om det faglige ordforråd, herunder de færdige udtryk

- Opmærksomhed på fagteksters sproglige sværhedsgrad
- Inddragelse af visuel formidling som supplement til verbal formidling

Der undervises i følgende områder:

- Sprog og sprogbrug
- Kommunikative færdigheder – det talte sprog
- Kommunikative færdigheder – det skrevne sprog • Viden om sprogtilegnelse og egen læring
- Sprog, kultur og samfundsforhold

Danskundervisningen rettes således mod det danskfaglige og det forståelsesmæssige samt mod en indføring i dansk kultur.

FÆLLESFAG

FORTÆLLING:

Formål: Gennem fortællingen/foredraget at give eleverne kendskab til vores kultur og samfund.

Indhold: Historie, kristendom, myter og sagn, eventyr, digte, ældre og nutidig litteratur.

Timetal ugentlig: 30 min.

SANG:

Formål: Fagets formål er gennem en ugentlig fællessangtime samt til samlinger og arrangementer at lade eleverne stifte bekendtskab med så stor en del af den danske, folkelige sangskat som muligt og samtidig lade dem opleve glæden ved fællesskabet omkring sangen.

Indhold: Hovedsagelig danske sange fra højskolesangbogen og DGI's sangbog suppleret med nyere rytmiske sange.

Timetal ugentlig: 30 min./uge

DANS:

Formål:

- at eleverne oplever glæden ved musik, bevægelse og samvær, samt det værdifulde fællesskab som opstår i dansen
- at eleverne oplever de værdier, der er overleveret gennem dansk kultur i de traditionelle folkedanse.
- at eleverne stifter bekendtskab med nyere, moderne danse og bliver fortrolige med at begå sig på et dansegulv.

Indhold: Danske og udenlandske folkedanse, samt moderne dans.

Timetal ugentlig: 30 min.

GYMNASTIK:

På Vandel Efterskole har alle eleverne obligatorisk gymnastik. Eleverne har en ugentlig lektion på 50 min. og en lektion på 90 min., hvor piger og drenge træner hver for sig. derudover en ugentlig lektion (90 min.), hvor alle piger og drenge træner sammen.

Formålet med gymnastik er at give eleverne en alsidig motorisk træning, for derigennem at styrke dem fysisk, psykisk og socialt. At eleverne oplever lyst og mod til at bevæge sig, og at de finder glæde ved at bruge kroppen. Derudover ønsker vi at give eleverne en fælles oplevelse af, at der er brug for alle i opvisningen.

Pigerne laver rytmisk grundgymnastik. Her arbejdes med grundtræning, koordination, kondition, styrketræning og bevægelighed. Derudover arbejdes der med håndredskaber og musik og bevægelse. Drengene arbejder ligeledes med grundtræning, koordination, kondition, styrketræning og bevægelighed. Derudover arbejdes der med behændighed og springgymnastik.

Slutmål:

- Eleverne skal have deltaget i gymnastiktimerne, og derigennem have opnået en bedre fysisk grundform
- Eleverne skal kunne bevæge sig til musik, og følge musikkens tempo og takt
- Eleverne skal have opnået færdigheder i at udføre opvarmningsøvelser og serier (evt. spring)
- Eleverne skal have oplevet glæde ved at bevæge sig
- Eleverne skal have været en del af det fælles opvisningsprogram

Udover den obligatoriske gymnastik, kan eleverne vælge forskellige valgfag, der supplerer den obligatoriske træning

Vedrørende undervisning i trampolin:

Formål:

- at opøve eleverne i spring i stortrampolin
- at tage udgangspunkt i elevernes fysiske aktivitet, og via denne udvikle forståelsen for kropsbevidsthed i luften.

Indhold:

- at lære forskellige springkombinationer
- springe i stortrampolin
- at lære de nødvendige sikkerhedskrav
- der skal øves en lille serie til gymnastikopvisningen

Skærpet tilsyn og ansvar:

- Undervisning i trampolin udføres kun af personale med nødvendige kompetencer
- Instruktørerne skønner den enkelte elevs forudsætninger, niveau og kvalifikationer.

- Alle elever bliver ved skoleårets start informeret om skolens trampolinregler samt sikkerhedsforanstaltninger ved brug af trampoliner.

9. klassetrin på Vandel Efterskole.

For de prøveforberedende fag gælder som minimum folkeskolens slutmål

DANSK

Der undervises i dansk 5 lektioner á 50 minutter om ugen i 9. klasse. Derudover er der placeret en række fredage med danskundervisning. Kernen i faget er dansk sprog og litteratur. De centrale kundskabs- og færdighedsområder er: Det talte sprog, det skrevne sprog samt sprog, litteratur og kommunikation.

Vi arbejder hen imod, at eleverne skal kunne:

- forstå og udtrykke sig sikkert og varieret, samt eksperimentere med og argumentere om sprog, tekster og andre udtryksformer
- tilegne sig kundskaber om dansk sprog, tekster og andre udtryksformer i forskellige kommunikationssituationer og i trykte, elektroniske og andre medier
- opnå kundskaber om samspillet mellem udtryk og indhold, mellem sprog og tekster og om kommunikation
- opleve og forstå, at sproget, teksterne og de andre udtryksformer har betydning for den personlige, sociale og kulturelle identitet.
-

Formålet med undervisningen i dansk er således at fremme elevernes oplevelse af sproget som en kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet, der bygger på æstetisk, etisk og historisk forståelse.

Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal styrke deres bevidsthed om sproget og udvikle en åben og analytisk indstilling til deres egen tids og andre perioders udtryksformer. De skal opnå udtryks- og læseglæde og øge deres indlevelse og indsigt i litteratur og anden fiktion. Desuden skal undervisningen give eleverne adgang til det nordiske sprog- og kulturfællesskab. Se i øvrigt: [Slutmål for dansk](#).

MATEMATIK

Formål: Formålet med undervisningen i matematik er, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold.

Undervisningen lægger vægt på, at eleverne dels i grupper og dels selvstændigt bearbejder de opståede emner og problemstillinger. Vi tillægger det stor værdi, at der er kobling mellem teori og praksis

Indhold: Se under fællesmål i matematik (vi bruger trinmål for 9.kl. som ledetråd for undervisningen).

Slutmål: Eleverne skal klargøres til grundskolens afsluttende prøver (FSA). Se i øvrigt: [Slutmål for matematik](#).

Hjælpe midler: En del af undervisninger er tilrettelagt så IT integreres, det er primært regneark der arbejdes med, men også mere specifikke programmer til geometri og funktioner.

ENGELSK

Formål: At eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de bliver i stand til at forstå talt og skrevet engelsk samt at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på sproget i forskellige situationer. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om engelsk sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse.

Undervisningen skal skabe rammer for oplevelse, indsigt og samarbejde samt styrke elevernes aktive medvirken. Herved skal undervisningen bidrage til, at eleverne bevarer lysten til at beskæftige sig med sprog og kultur.

Undervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande og derved styrke deres internationale forståelse samt forståelse af deres egen kultur

Indhold: Udfra lytte-, læse-, musiske- og visuelle tekster at føre samtale på sproget. Det skriftlige arbejde skal understøtte indlæringen af det talte sprog og bevidstgøre eleverne om sproget ved hjælp af grammatiske og frie skriftlige opgaver.

Slutmål: Eleverne skal klargøres til grundskolens afsluttende prøver (FSA).

I øvrigt henvises til Undervisningsministeriets fælles mål og til: [Slutmål i engelsk](#).

TYSK

Indhold:

I tysk skal eleven arbejde med skrevne såvel som ikke skrevne tekster. Dvs. at vi arbejder både med korte noveller, sangtekster, film, digte, faktatekster, billeder, hjemmesider og lyttetekster. Arbejdet med de forskellige tekster vil rumme både mundtlige og skriftlige øvelser.

Emnemæssigt vil eleven arbejde med områder af interesse for unge mennesker, og eleven er velkommen til selv at foreslå emner og tekster. Der vil blive taget udgangspunkt i materiale, der har fokus på kultur- og samfundsforhold i de tysktalende lande.

Arbejdsformer:

Eleven bliver præsenteret for forskellige arbejdsformer og tager udgangspunkt i principperne fra ”cooperative learning”. Man kommer til at arbejde både individuelt og i grupper med tekster og temaer. Mundtligt arbejder vi f.eks. med oplæsning, referat, diskussion, dramatisering, rollespil og små individuelle fremlæggelser.

Skriftligt arbejder eleven f.eks. med referat, interviews, meddigtning, større skriftlige opgaver, grammatiske opgaver. Der arbejdes både med brug af ordbog og computerens stave- og grammatikkontrol.

Mål:

Målet med sprogundervisningen er, at eleven får lyst til og bliver dygtigere til at udtrykke sig såvel mundtligt som skriftligt på et fremmedsprog.

Undervisningen bygger på Undervisningsministeriets krav til tyskfaget i folkeskolen.

For mere information se: www.uvm.dk under Fælles Mål. Se: [Slutmål](#).

NATURFAG (FYSIK/KEMI)

Formål

- At eleverne tilegner sig viden om vores omkring liggende natur og miljø
- At eleverne tilegner sig viden om sundhed
- At eleverne tilegner sig viden om fysiske og kemiske forhold
- At eleverne via den tilegnede viden vil have større mulighed for at kunne forstå den verden de selv er en del af
- At eleverne gennem den tilegnede viden vil have naturlige arbejdsmetoder og udtryksformer

9. klasse:

Undervisningens indhold

Eleverne kan arbejde med følgende emner under overskrifterne

Økologi

- Syre og baser
- Metaller
- Kredsløb
- Vores omgivende dyreliv

Arv og miljø

- Mennesket
- Salte

Teknologi

- Teknologiske fremskridt

- Radioaktivitet

Energiforhold

- Elektricitet
- Forurening

I løbet af niende klasse skal der opnås, de præciserede nationale målsætninger for elever i niende klasse for både Fysik/Kemi.

Se i øvrigt slutmål for [Fysik/kemi](#).

NATURFAG (BIOLOGI)

Formål

- At eleverne tilegner sig viden om vores omkring liggende natur og miljø
- At eleverne tilegner sig viden om sundhed
- At eleverne tilegner sig viden om fysiske og kemiske forhold
- At eleverne via den tilegnede viden vil have større mulighed for at kunne forstå den verden de selv er en del af
- At eleverne gennem den tilegnede viden vil have naturlige arbejdsmetoder og udtryksformer

Undervisningen

Undervisningen baseres på elevernes allerede kendte viden og eksperimentelle undersøgelser. Gennem efterbehandlingen vil eleverne tilegne sig sprog og begreber, der sætter dem i stand til at tage stilling og handle.

Der vil i undervisningen blive tale om en vekselvirkning mellem åbne og lukkede opgaver med høj grad af elevmedindflydelse. I hvilke elevernes formidling og sammenligning af undersøgelser vil danne grundlag for deres videre udvikling. Arbejdet danner videre grundlag for forskellige forsøgsaktiviteter og undersøgelsesmetoder.

Se i øvrigt slutmål for [Biologi](#).

Undervisningens indhold for niende klasse

Eleverne kan arbejde med følgende emner under overskrifterne

- Vand og Landbrug
- Madkemi
- Plast
- Metaller
- Stråling
- Krop
- Alkohol

NATURFAG (GEOGRAFI)

Formål:

At eleverne tilegner sig viden om og forståelse af de naturgivne og kulturskabte forudsætninger for levevilkår i Danmark og i andre lande samt samfundenes udnyttelse af naturgrundlag og ressourcer. Undervisningen skal fremme elevernes forståelse af fremmede kulturer og give dem mulighed for at udvikle engagement, selvstændig stillingtagen til og ansvarlighed over for problemer vedrørende udnyttelse af naturgrundlag, ressourcer og den kulturskabte omverden og konsekvenser for miljø og levevilkår.

Der arbejdes både med klasse og gruppe undervisning, samt selvstændige opgaver hvor læreren er vejleder.

Indhold:

Arbejde med globale mønstre, naturgrundlaget, kultur og levevilkår. Arbejde med at beskrive, forklare, undersøge og vurdere.

Slutmål : Eleverne skal klargøres til grundskolernes afsluttende prøver

Se i øvrigt slutmål for [Geografi](#).

Hjælpemidler: atlas, arbejdshæfte, grundbøger, internet, interaktive tavler med IT baserede programmer.

KULTURFAG (SAMFUNDSFAG)

Formål:

Undervisningen i samfundsfag skal fremme elevernes lyst og evne til at forstå hverdagslivet i et samfundsmæssigt perspektiv og til at tage aktiv del i et demokratisk samfund. De skal erhverve en viden om samfundet og dets historiske forudsætninger. Desuden skal undervisningen medvirke til, at eleverne udvikler historie- og samfundsbevidsthed, kritisk sans og færdighed i at iagttage, analysere og vurdere nationale og internationale samfundsforhold og konflikter. Også på det personlige plan skal undervisningen i samfundsfag bidrage til at den enkelte elev tilegner sig et værdigrundlag for at kunne deltage aktivt i samfundsudviklingen. Eleverne skal også opnå en ansvarsfølelse i forhold til at få løst fælles samfundsmæssige opgaver.

Indhold:

Samfundsfag deles op i 4 områder:

1. Menneske og stat:

Her skal eleverne beskæftige sig med emner som det danske demokrati, politiske beslutningsprocesser, den danske stats rolle i forhold til økonomisk udvikling, staten

som rammesætter for landets borgere, og den danske stats rolle i et internationalt, globaliseret samfund.

2. Menneske og samfund:

Her skal eleverne beskæftige sig med det enkelte menneske i grupper og fællesskaber, deriblandt kønsrollemønstre, arbejdsmarkedsudvikling, krav og kompetencer i et dynamisk samfund, sammenhængen mellem indkomst, skat, velfærd og forbrug, unge mennesker i Europa.

3. Menneske og kultur:

Her skal eleverne beskæftige sig med menneskets relationer til kultur, herunder normer og værdier i et multikulturelt, globaliseret samfund. Desuden handler dette område om at forholde sig til og sætte sig ind i værdier, der ligger til grund for forskellige religioner, normer og livsformer.

4. Menneske og natur:

Her skal eleverne beskæftige sig med naturen og menneskets færden i denne. De skal forholde sig til naturen som æstetisk og økonomisk ressource og undersøge økologiske problemstillinger.

I øvrigt følger vi Folkeskolens vejledende læseplan og trinmålsbeskrivelser for 9. klassetrin for faget.
Slutmål i [Samfundsfag](#).

KULTURFAG (KRISTENDOM)

Hovedområderne i kristendom er:

Livsfilosofi og etik:

Undervisningen leder frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- diskutere og forholde sig til udvalgte almene tilværelsesspørgsmål.
- Anvende relevante faglige begreber
- Reflektere over og forholde sig til tilværelsens trosvalg
- Diskutere og forholde sig til forskellen mellem religiøst og naturvidenskabeligt sprog
- Forholde sig til menneskesyn
- Forholde sig til sammenhænge mellem forskellige normer, etikker og bagvedliggende værdier
- Give udtryk for og samtale om egne og andres livsforståelse

Bibelske fortællinger:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- udtrykke sig om bibelske fortællingers sammenhæng med værdier i dansk og europæisk kultur
- forholde sig til de bibelske fortællinger i samtaler om tydning af tilværelsen

Kristendommen og dens forskellige udtryk i historisk og nutidig sammenhæng.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder der sætter dem i stand til at:

- reflektere over og diskutere kristendommens rolle i kultur og samfund
- have indsigt i og forholde sig til kirkelige synspunkter samt deres betydning i samfundet
- forholde sig til sammenhænge mellem tid, rum og betydning i forskellige ritualer
- genkende kristne symboler samt diskutere deres funktioner, når disse indgår i kunstneriske udtryk

Ikke-kristne religioner og andre livsopfattelser.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- kende og forholde sig til centrale dele af udvalgte religioner
- diskutere forskellige religioners rolle i samfundet – lokalt og globalt
- reflektere over og diskutere udvalgte temaer på tværs af religionerne
- samtale om udvalgte religioners kunstneriske og symbolske udtryk.

Se i øvrigt [slutmål](#) for [Kristendom](#).

KULTURFAG (HISTORIE)

Formål

Formålet med undervisningen i historie er at styrke elevernes historiebevidsthed og identitet og øge deres lyst til og motivation for aktiv deltagelse i et demokratisk samfund. Det sker ved at fremme deres indsigt i, at mennesker er historieskabte såvel som historieskabende. Vi lever i nutiden, men skal vide, hvad der er sket i fortiden for at være i stand til at påvirke vores fremtid.

Indhold

Undervisningen i historie tilrettelægges således, at eleverne arbejder med skriftlige kilder, tekster, film og billeder indenfor begreberne:

Historie i fortid og nutid

- gengive og fortolke begivenheder fra Danmarks historie
- udtrykke sig om, hvordan begreberne magt og ret indgår i historiske sammenhænge
- forklare om produktion, forbrug og ressourcer og deres indbyrdes sammenhæng

Tid og rum

- placere historiske emner og temaer i tid og geografisk område
- kende almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- gøre rede for sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, de foregår i.

Fortolkning og formidling

- analysere og fortolke historiske fremstillinger
- anvende og forholde sig kritisk til forskelligartede materialer og kilder
- sætte sig ind i værdier og holdninger, der ligger til grund for historiske begivenheder og samfundsforandringer.

Se i øvrigt [slutmål](#) for [Kristendom](#).

10. klasses trin på Vandel Efterskole.

For Vandel Efterskoles 10. klasses tilbud ses 10. klasse ikke som afslutningen på grundskolen, men som begyndelsen på noget nyt – som målrettet forberedelse til ungdomsuddannelserne.

Vandel 10 indeholder ikke de kendte 10. klasses prøver, men er ikke prøvefri. Der vil fortsat være prøver og andre former for evalueringer af elevernes udbytte af undervisningen, ligesom elevernes faglige standpunkter jævnligt vil blive vurderet.

Med Vandel 10 ønsker vi at rette fokus mod:

- Undervisning og undervisningsformer, der rækker frem mod ungdomsuddannelserne og ikke er en forlængelse af grundskolen (10. klasse skal være starten på noget nyt).
- Elevernes personlige og faglige udvikling og modning.
- At elevernes arbejde bliver synligt for andre end læreren, som læser stilen og retter opgaverne. Fremlæggelser – præsentationer – udgivelser med mening.
- Elevernes afklaring af deres fremtidige ungdomsuddannelsesvalg.
- Øget brug og sparring med det øvrige samfund, uddannelsesinstitutioner, virksomheder, befolkningsgrupper, interessegrupper etc.
- International orientering – bl.a. rettet mod EU.

Den boglige undervisning organiseres i fagkurser, projektforsøg og basisfag i dansk, matematik og engelsk.

Indhold i VANDEL 10

Fagkurserne strækker sig over 6 perioder på mellem tre og fem uger.

Følgende viser indholdet i de 6 perioder:

Fagperiode 1	Fagperiode 2	Fagperiode 3	Fagperiode 4	Fagperiode 5	Fagperiode 6
12 fagkurser i 3 blokke. Der vælges 3	12 fagkurser i 3 blokke. Der vælges 3		12 fagkurser i 3 blokke. Der vælges 3	16 fagkurser i 4 blokke. Der vælges 4	
Projekt: "Moderne slaveri"	Projekt: "Job og uddannelse"	Projekt: "Magt, demokrati og ytringsfrihed"	Emneforløb: "Frivillighed"	Projekt: "Sundhed"	"Årsprojekt"
Dansk basisfag	Matematik basisfag		Engelsk basisfag		

I de seks fagperioder bliver der således mulighed for at vælge i alt 52 fagkursustilbud.

Alle boglige fagområder kan være repræsenteret. Også f.eks. biologi, samfundsfag, historie, psykologi, filosofi m.m. De tre store fagområder dansk / engelsk / matematik vil være repræsenteret i alle fagblokke på mindst to forskellige niveauer.

Fagene vil være tilbudt på tre niveauer.

Der udarbejdes præcise beskrivelser af alle fag i en fagfolder, som eleven får tilsendt i god tid før skolestart.

Eleven vælger inden skoleårets start 13 fagkurser ud af 52 mulige. Den samlede kursusplan godkendes af forældrene.

I de første to uger af skoleåret vil der for alle elever være introkurser i f.eks. IT, powerpoint, excel, elevintra, informationssøgning, kommunikation, interviewteknik, formidling m.m.

Alle kurser afsluttes med en evaluering og evt. en fagkarakter. Evalueringen kan være en opgave, en fremlæggelse, en tekst og lign.

Eksempel for en fagperiode

Sådan kan valgmulighederne se ud for en fagperiode. En elev har her valgt ét fag i hver af kolonne A, B og C

Niveau	Blok A	Blok B	Blok C	Blok D	Blok E
1 (højeste)	Kreativ skrivning	90ér litteratur	Fremtidens energi-produktion	Dansk basisfag	Projekt: "Moderne slaveri"
2	Murens fald	Death Penalty	Freud i dag?		
		Turist i London	Ligninger forfra		
3	Eventyr	Regnskoven som økosystem	Statistik fra virkeligheden		
	Raketter og verdensrummet				

- se bilag (Fagperioder - Vandel 10)

Projektforløb på VANDEL 10

Mens fagkurserne i form minder meget om den klasseundervisning, I kender fra jeres tidligere skolegang, er projektforløbene nye for de fleste.

Nogle har måske prøvet projektforløb, hvor man helt frit valgte et emne, kun brugte læreren som vejleder, og afsluttede med en rapport og en fremlæggelse. Sådan ser det ikke ud i projektforløbene på Vandel 10!

Projektforløbene består af:

- Undervisning i centrale dele af det overordnede emne.
- Undervisning i hvordan man laver projekter.
- Selvstændigt arbejde med et underemne under et fælles overordnet emne.
- Produkt der danner basis for evaluering.

Projektforløbene kommer til at munde ud i flere forskellige produkter. Fx rapport, mundtlig fremlæggelse, novellefilm, temaaviser, tegneserier, rapporter, hjemmesider, undervisningsforløb etc. Man vil i løbet af året skulle have arbejdet med forskellige produktformer.

Der vil midtvejs komme et lidt større fordybelsesprojekt samt i slutningen af året et afsluttende årsprojekt.

I skoleåret 2025/2026 er der følgende overskrifter på projekter:

- Moderne slaveri
- Job og uddannelse
- Magt, demokrati og ytringsfrihed
- Emneforløb: Frivillighed
- Sundhed
- Årsprojekt

VANDEL 10 (Introkurser - 10.klasse)
--

I de første 2 uger af skoleåret er alle elever 10. klasse igennem et forløb, hvor der arbejdes med de fire nedenstående emner:

- **Problemformulering og opgave**
- **Gruppesammensætning og dynamik**
- **IT-værktøjer**
- **Præsentation og formidling**

Dette forløb har til formål at kvalificere eleverne til efterfølgende at arbejde projektorienteret og indgå i gruppesammenhænge.

VANDEL 10 (Fagkurser - 10.klasse)
--

Dansk:

Bag linjerne (1)	Dansk	Niveau 2
Vi skal finde hoved og hale i sange, tekster og film, der nytænker måden at bruge det danske sprog på, som krøller ordene sammen på nye måder. Vi skal se på, hvordan sproget danner rammen om stærke budskaber, og også hvordan mediet er med til at forstærke det. Vi dykker ned i enkelte ord, ordsammensætninger, erstatningsord, symbolik og hvad vi ellers kan grave frem.		

Forfatterskab med Thomas Korsgaard og Sanne Munk Jensen (2)	Dansk	Niveau 2
"At leve på kanten eller i udkanten – af Danmark, af klassen, af familien, af vennegruppen – og forsøge at finde sin vej og måde at være i verden på" er nogle af de temaer, I vil møde i dette fagkursus. Vi skal lære de 2 populære forfattere bedre at kende: Thomas Korsgaard, som bl.a. skriver om sin egen opvækst og om børn og unge, der bliver svigtet af deres familie, og Sanne		

Munk Jensen, der er super god til at beskrive, hvordan det er at være ung. Her skal læses en roman.

“Nordkraft” - Romanlæsning (3)	Dansk	Niveau 2
Vi skal læse “Nordkraft” fra 2002 af Jakob Ejersbo - en roman om en gruppe unge. Det er en fortælling fra narkomiljøet i Aalborg i første halvdel af halvfemserne, hvor en række skæbner følges på deres vej mod bunden. Vi skal læse, opleve, analysere og bearbejde bogen/dele af bogen i dette forløb. Kurset afsluttes med, at vi ser filmatiseringen af bogen.		

“Fake news” eller sandhed - kritisk læsning af medier (4)	Dansk	Niveau 2
I dette fagkursus dykker vi ned i en verden af nyheder og SoMe-opslag. Vi skal arbejde med, hvordan sandheden bliver præsenteret, fordrejet og nogle gange manipuleret i medierne. Vi skal analysere artikler, debatindlæg og opslag fra både nyhedsmedier og sociale medier og undersøge, hvordan afsendere bruger sproget til at få os til at mene eller føle noget bestemt. Vi kommer altså til at træne vores evne til at tænke kritisk, sige vores mening og ikke lade os narre.		

Billeder (5)	Dansk	Niveau 2
Vi skal arbejde meget bredt med billeder, både levende og statiske. Det vil sige, at vi skal lære at analysere og fortolke kunsthæder, reklamefotos og pressefotos. Men vi skal også fokusere på kortfilm og deres billedsprog. Noget af læringen om billeder består i selv at producere billeder, hvor man anvender de virkemidler, som billedsproget betjener sig af.		

Fra det moderne gennembrud til i dag (6)	Dansk	Niveau 1
Vi skal læse tekster fra det moderne gennembrud og til i dag. Vi vil gå på jagt efter forskelle og ligheder. Vi skal bla. læse “Små frø”. Det er en moderne, kort ungdomsroman som er særlig, fordi der er tydelige spor af novellen “Irene Holm” fra 1890. “Små frø” handler om en gymnasiepige som “bøvler” med stort og småt. Den korte roman handler om store drømme og længslen efter at finde mening....		

Store danske kvindelige forfattere (7)	Dansk	Niveau 1
---	-------	----------

I dette fagkursus skal vi møde nogle af de store kvindelige forfattere i dansk litteratur samt undersøge den tid, de har levet og skrevet i. Vi vil søge informationer i biografier og dokumentarudsendelser. Vi vil også læse og bearbejde nogle af deres tekster. Kvinderne er Karen Blixen, Tove Ditlevsen og Naja Marie Aidt.

En smule i stykker (8)	Dansk	Niveau 2
Alle mennesker føler sig en smule i stykker indimellem. For nogle er denne følelse ikke bare noget, der optræder en sjælden gang, men den er definerende for, hvordan de møder livet. Vi kan alle ha' følelsen af "at være i stykker", være anderledes eller ha' ondt i livet, og det kan fylde hele verdensbilledet. Uanset om det er fysisk eller psykisk, man mærker, at man adskiller sig fra 'de andre' - så kan det være svært at se udover. Gennem tekster, udsendelser, lyd og billeder vil vi belyse emnet.		

Overgange - fra barn til voksen (9)	Dansk	Niveau 2
Hvordan var det egentlig at være barn, og hvornår blev jeg "ung"? Vi skal læse og arbejde med forskellige tekster samt film, der handler om overgangen fra barn til voksen. I dette fagkursus beskæftiger vi os med forskellige tekster for at få oplevelser og dybere indsigt i os selv. Der vil blive arbejdet med både skriftlige og mundtlige opgaver.		

Sport i danskfaget (10)	Dansk	Niveau 3
I dette fagkursus dykker vi ned i sportens verden gennem tekster, film og musik. Vi læser og ser både virkelige historier og opdigtede fortællinger. Undervejs taler vi om emner som fællesskab, konkurrence, helte og identitet. Vi arbejder med sport fra mange vinkler og bruger danskfaget til at forstå mere af, hvad sport egentlig betyder. Fagkurset er til dig som godt kan lide sport og gerne vil arbejde med det med et danskfagligt fokus.		

Udtryk dig! (11)	Dansk	Niveau 2
Hvis du har lyst til at være med til at producere mange forskellige former for "tekst", så er dette fagkursus noget for dig. Du kommer til at arbejde med både tekst, lyd og billede i forskellige former med udgangspunkt i noget, der allerede er produceret. Det kunne f.eks. være at læse en tekst og med udgangspunkt i teksten skabe en nyhedsudsendelse.		

Engelsk:

The British Empire (12)	Engelsk	Niveau 1
I dette fagkursus skal vi arbejde med det store britiske imperium. Der er meget at tage fat på, både historisk og politisk, og som strækker sig over flere årtier samt over det meste af verden. Vi vil læse og lære om koloniseringen og tage fat i nogle af de større britiske kolonier og dykke mere ned i nogle end andre. Man vil skulle arbejde både i grupper, samt individuelt. Som afslutning vil man skulle lave en fremlæggelse om emnet, for holdet.		

Youth culture (13)	Engelsk	Niveau 2
På dette kursus tager vi et kig på, hvordan det er at være ung – både i Danmark og i resten af verden. Hvad fylder i jeres hverdag? Hvordan påvirker sociale medier, venskaber og alkoholkultur jeres liv? Vi dykker ned i, hvordan unge i forskellige lande oplever livet, og hvad vi kan lære af deres erfaringer. Gennem denne undersøgelse håber vi at få en bedre forståelse af, hvad det virkelig betyder at være ung i dag.		

Theatre, Movie and music (14)	Engelsk	Niveau 1
På dette kursus skal vi lave og opføre små teaterstykker eller skuespil. Vi skal optage og redigere videoklip. På filmklip skal vi indsætte undertekster eller lave “voice over.” Det mundtlige engelsk vil i høj grad være i fokus, og du skal være klar til selv at være “skuespilleren” Måske skal vi selv skrive en sangtekst som vi sætter melodi på, og opfører sangen på scenen foran klassen. Måske skal du præsentere din yndlingskunstner på engelsk, hvor vi hører musikken samtidig.		

America (15)	Engelsk	Niveau 1
I dette fagkursus er vores hovedfokus på stormagten USA. Vi skal snakke fortid, nutid og fremtid for USA og hvordan historien, kulturen og politikken har formet deres land, og samtidig haft		

indflydelse på os her i Danmark og Europa. Vi skal også omkring USA's storindustri - Hollywood, og hvorfor alting bare er større "over there".

Adventures (16)	Engelsk	Niveau 3
Her kan alle være med! Vi skal snakke (og selvfølgelig læse og skrive) en masse om forskellige ADVENTURES! Det kunne fx. være at rejse, at møde det ukendte, at finde modet og bruge fantasien eller prøve ekstreme sportsgrene! Tør du udfordre dig selv og presse dig selv helt til grænsen? Tør du bestige bjerge, være den første dansker på Mars - eller måske tage en envejs flybillet til en spændende destination helt alene? Så vil Adventures være engelsk fagkurset for dig.		

Sports, hobbies and games (17)	Engelsk	Niveau 3
Vi skal på dette fagkursus lære nyt om allerede kendt sport, samt stifte bekendtskab med nye sportsgrene og hobbyer. Vi kommer til at læse/lytte til både fag- og skønlitterære tekster samt se dokumentarer om emnet. Vi vil også komme til at opfinde og lave forskellige former for spil. Du vil på fagkurset få mulighed for at arbejde i både grupper og individuelt, og vi afslutter forløbet med fremlæggelser i mindre grupper.		

Horror, Crime and punishment (18)	Engelsk	Niveau 2
Der vil her blive arbejdet med lettere tekstlæsning og skriftlige opgaver af forskellig art. Der skal læses om og søges information om kriminalitet og straf i både ind-og udland. Vi skal arbejde med dokumentarprogrammer, og herunder også arbejde med genren "Gys".... Vi skal danne egen mening, samt kunne argumentere for denne på engelsk. Vi vil arbejde i mindre diskussionsgrupper omkring emnet og kurset vil blive afsluttet i grupper, hvor der vælges et selvvalgt emne under kursets overskrift. Kurset afsluttes med en fremlæggelse om emnet.		

Culture meetings (19)	Engelsk	Niveau 2
På dette kursus skal vi udforske kulturmøder – både de positive, som vi ser i vores globaliserede verden, men også de mere intense, som for eksempel borgerrettighedsbevægelsen i USA. Vi vil undersøge, hvordan det er at leve på forskellige måder afhængigt af, hvor man bor, og hvilken		

kulturel baggrund man kommer fra. Hvordan påvirker vores kultur, vores historie og vores samfund det, vi tror på og den måde, vi lever på?

Matematik:

Økonomi - aktier og obligationer (20)	Matematik	Niveau 2
På dette kursus arbejder vi med sammenhænge i forbindelse med aktier og obligationsmarkederne og matematik. Vi vil bruge sandsynlighed, funktioner og ligninger som matematiske værktøjer. Vi bruger bl.a. Geogebra. Der skal arbejdes med fiktive investeringer sideløbende med undervisningen.		

Praktisk matematik / Håndværkermatematik (21)	Matematik	Niveau 3
I dette fagkursus kommer vi til at arbejde med dele af den matematik, man kan bruge på f.eks. Tømreruddannelsen. Vi kommer til at arbejde med målestoksforhold, tegning og beregninger. Vi kommer til at arbejde med processen fra papir, til skabelon, til model, til færdigt produkt.		

Regneark - Basis (22)	Matematik	Niveau 3
Kurset er for dig, der ikke tidligere har brugt regneark, eller gerne vil arbejde med de helt grundlæggende elementer. På kurset vil vi arbejde med, og øve os i de basale færdigheder i regneark. Der tages udgangspunkt i den grundlæggende struktur og opbygning. Vi skal arbejde med formeludtryk, layout, grafer, diagrammer, mm. På kurset vil der opøves færdigheder og sikkerhed i brugen af regneark. Vi inddrager og øver forskellige matematiske områder på kurset.		

Økonomi - At flytte hjemmefra (23)	Matematik	Niveau 2
På kurset skal vi arbejde med forskellige dele af privatøkonomien. Med udgangspunkt i dit eget budget opbygger vi sammenhæng og forståelse for alle dele, der har indflydelse på din private økonomi, så du er bedre rustet, når du skal flytte hjemmefra. Vi kommer til at arbejde med; procentregning, valuta, bolig, budget, madbudget, SU, lønberegner, skat, lån, gældsafvikling og		

opsparing. På kurset skal vi arbejde i, og udvikle dynamiske regneark som du får med, og kan bruge når du flytter hjemmefra.

Hverdagsmatematik (24)	Matematik	Niveau 3
Vi skal i dette fagkursus arbejde med de matematiske problemfelter, vi møder i vores dagligdag. Vi skal regne en masse med udgangspunkt i de basale matematiske færdigheder, med et dagligdags perspektiv. Det kan f.eks. være: areal og rumfang, procent, sandsynlighedsregning, budgetter i et regneark, statistik m.m		

Geometri, konstruktioner og tegning (25)	Matematik	Niveau 2
På dette kursus skal vi arbejde med geometri, konstruktioner og tegning. Vi kommer til at arbejde med opbygning af figurer ved hjælp af forskellige fysiske tegneredskaber og ser hvordan de kan overføres til GeoGebra. Kurset vil også omhandle opmåling og beregning af forskellige geometriske figurer. Vi vil anvende Pythagoras læresætning og derudover stifte bekendtskab med lettere trigonometriske beregninger af vinkler og sider med hjælp fra sinus, cosinus og tangens.		

3D tegning og Geometri (26)	Matematik	Niveau 2
I dette kursus gør vi matematikken levende med 3D-design! Du lærer om rumfang, areal og massefylde – og bruger det i praksis. Vi tegner i 3D-programmet Fusion, hvor du bl.a. designer en LEGO-klods. Du lærer programmet fra bunden og tegner dine egne figurer. Kurset slutter med et projekt, og måske får du din model med hjem fra 3D-printeren! OBS: Husk mus – det gør det hele meget nemmere.		

Regneark - Udvidet (27)	Matematik	Niveau 1
Kurset er for dig, der tidligere har brugt regneark, og gerne vil udfordres og arbejde med mere komplekse formler. Kurset henvender sig til dig som øvet bruger, så det er nødvendigt, at du har erfaring med at bruge regneark, og kender til de grundlæggende funktioner og brug af formler. Vi skal arbejde med udvidede formler og formeludtryk, layout, grafer og diagrammer. På kurset vil vi videreudvikle dine færdigheder i brugen af regneark. Vi inddrager og øver forskellige matematiske områder på kurset.		

Funktioner og ligninger (28)	Matematik	Niveau 1
På kurset skal vi arbejde med et bredt udsnit af begreberne omkring forskellige typer funktioner. Kurset har et teoretisk udgangspunkt, og der skal arbejdes med både formler og grafisk fremstilling. Vi vil anvende funktionerne til at beskrive sammenhænge og forandringer i hverdagen.		

Naturfag:

Træningsfysiologi og ernæring (29)	Tværfagligt: Biologi/Kemi/Fysik	Niveau 1
Vi zoomer ind på kroppen og kigger på hvordan den virker, både inden for sport, træning og ernæring . - Hvordan virker vores muskler? - Hvordan bliver den mad vi spiser lavet om til energi og hvad er egentlig vigtigt at spise når man fx træner? - Hvordan kan det være at vores hjerte slår hurtigere og vi har en hurtigere vejrtrækning når vi fx løber en tur? - Hvordan skal jeg træne og hvad skal vi spise, hvis jeg gerne vil blive bedre til udholdenhedssport, eller bare have nogle store muskler? Vi kommer til at dykke ned i teori og giver jer indblik i fakta og forhåbentlig kan vi afkræfte nogle myter undervejs.		

Grundlæggende anatomi og fysiologi (30)	Biologi	Niveau 2
Vi skal blive klogere på menneskekroppen, hvordan den er opbygget, og hvordan den fungerer. Vi skal lære latinske ord om knogler og muskler, lære fra tanke til bevægelse og funktionen på nogle af vores vigtigste organer; blandt andet vores reproduktionsorganer, fordøjelsessystemet og hjerte/lungesystemet.		

Elektronik for begyndere (31)	Fysik	Niveau 3
--------------------------------------	--------------	-----------------

Hvad er en transistor – og vidste du, at der er over 16.000 milliarder af dem i en iPhone?

I dette fagkursus dykker vi ned i fysikkens verden og arbejder med strøm, spænding, modstande, kontakter, dioder og meget mere.

Du lærer at sammensætte simple elektriske kredsløb – både digitalt på computeren og fysisk i virkeligheden.

Vi tester, bygger og eksperimenterer – og mon ikke vi får en diode til at lyse, hvis vi sætter det hele rigtigt sammen?

RNA, DNA og Genetik (32)	Biologi	Niveau 2
Er du nysgerrig på, hvordan kroppen egentlig virker helt ned på celleniveau? Vi går i dybden med DNA, RNA og proteinsyntesen – altså kroppens egne byggevejledninger. Du lærer også hvordan mutationer opstår, og hvad mRNA-vacciner egentlig gør. Vi kigger også på, hvordan celler kan ændre sig, fx ved stråleskader. Kurset giver dig indblik i kroppens "kode" og hvordan den påvirkes. Perfekt for dig, der er nysgerrig på biologi og genetik!		

AI og Fremtidens energikilder (33)	Tværfagligt: Biologi/Fysik	Niveau 2
I dette kursus, undersøger vi fremtidens energikilder. Bl.a. solenergi, vindenergi, brint og PTX anlæg. Vi arbejder med AI teknologier med særligt fokus på Droner. Vi skal også besøge et varmekværk.		

Jordens ressourcer (34)	Tværfagligt biologi/kemi	Niveau 2
På dette kursus arbejder vi med Jordens ressourcer og menneskets forbrug som går hånd i hånd. Vi kigger på de kredsløb der naturligt findes. Når alt dette er gennemført, går vi på jagt efter råstofferne, hvor de naturligt findes.		

“Kend et land” (35)	Geografi	Niveau 3
På dette fagkursus kommer vi rundt om et land, vi går i dybden med landet, ud fra de klassiske geografiemner, som bl.a. demografi, geografisk placering, urbanisering, kulturel sammensætning mm. Vi kommer til at arbejde med fremlæggelser og have en naturvidenskabelig fremgangsmåde.		

Tysk:

Jung sein (36)	Tysk	Niveau 3
På dette kursus vil vi komme til at læse lettere tekster, søge information samt se dokumentarer og spillefilm om emnet. Vi vil også i grupper skulle lave lidt skriftligt arbejde. Vi skal se på dét at være ung i Tyskland, m.h.t. Kultur, herunder musik, film, mode, kriminalitet, uddannelse m.m. og lære elementær og vigtig kommunikation på tysk. Der vil blive arbejdet både individuelt samt parvis. Kurset afsluttes med en opgave om emnet.		

Sport und Freizeit (37)	Tysk	Niveau 2
Vi skal arbejde bredt med temaet gennem forskellige typer af tekster, internetsider, film og andre teksttyper. Der vil blandt andet være fokus på tysk fodbold, men også andre sportsgrene vil blive undersøgt. Der vil også indgå en række andre fritidsinteresser, og du vil selv skulle forholde dig skriftligt og mundtligt til temaet. Der vil både være individuelle opgaver og gruppearbejde.		

Deutsch (38)	Tysk	Niveau 2
På dette kursus er der fokus på at øge ordforrådet og på samtale i mindre grupper. Det gør vi v.h.a. små opgaver, og vi vil læse korte tekster, høre musik og se dokumentar- og spillefilm om tysk-talende lande, herunder også lære om Østrig, hvor vi skal ned at stå på ski. Det vigtigste er, at man har lyst til at lære at tale (mere) tysk.		

Grundlæggende grammatik og skriftlig tysk (39)	Tysk	Niveau 1
“Der, die, das, die” - “aus, bei, mit, nach, seit, von, zu” - “kryds og bolle” - “faste vendinger” usw. Vi indleder med at få styr på sætningsanalysen, og derefter skal vi oversætte sætninger fra dansk til tysk for at få et overblik over den elementære grammatik. Der skal skrives mindre skriftlige opgaver, og der arbejdes individuelt, parvis og i grupper. Eleverne og læreren hjælper og vejleder.		

Podcast (40)	Tysk	Niveau 2
Vi skal i dette fagkursus arbejde med podcasts som medie og som en måde at bruge tysk på i praksis. Vi skal lytte til korte tyske podcasts om ungdomsliv, kultur, musik mm. Gennem kurset træner vi både lytteforståelse, ordforråd og udtale. Undervejs skal du selv være med til at planlægge og optage en kort podcast.		

Berlin und die Mauer (41)	Tysk	Niveau 2
Berlin er Tysklands hovedstad og rig på kultur og historie. På dette kursus vil eleverne ved hjælp af dokumentarudsendelser, film, fiktive tekster og lyrik på dansk og tysk lære nutidens Berlin bedre at kende. Derudover vil eleverne få et indblik i og viden om en vigtig periode i tysk historie. Bl.a.: baggrunden for murens opførsel, "hverdagslivet " med muren (specielt i DDR) og murens fald.		

Kulturfag:

Små og store konflikter (42)	Kulturfag	Niveau 2
"Det var ikke mig der startede!" – sagde alle, hver gang der opstod konflikt... I dette fagkursus dykker vi ned i konflikter – både de store i verden og de små i hverdagen og ved middagsbordet. Fra "Hvem tømmer opvaskemaskinen" til internationale spændinger – vi graver i årsager,		

løsninger og alt det indimellem. Gennem debat, cases og gruppearbejde forsøger vi at forstå, analysere og håndtere konflikter på flere niveauer.

Social arv og identitet (43)	Kulturfag	Niveau 2
Hvilke faktorer har indflydelse på de valg et menneske træffer i livet? Har det betydning hvilken familie man kommer fra? Forældrenes uddannelsesniveau? Hvad er social mobilitet? Vi skal læse, debattere, se film og være nysgerrige og undrende på den verden, vi lever i - og hvilke vilkår vi vokser op under. Det kommer også til at handle om identitet og ungdomskultur. Hvordan vil du fx gerne have at andre opfatter dig? Hvor meget bliver du påvirket af din familie, kammerater, de sociale medier, i sportsklubben etc.		

Politik og demokrati (44)	Kulturfag	Niveau 2
<i>"Hvem er røde, hvem er blå - hvem tager ansvar, så samfundet ikke går i stå?"</i> Dette fagkursus har som sigte at lære dig noget om hvordan dansk politik fungerer i praksis og hvordan demokratiet har udviklet sig gennem tiden! Der bliver historisk læsning, aktuelle politiske sager og samfundsmæssige begreber at fordybe sig i. Efter fagkurset skulle du gerne være bedre rustet til at forstå fx nyheder med politisk indhold. Indholdet varierer i sværhedsgrad. Men du skal helst have lyst og mod på at sige noget i klassen. I dette skoleår er der valg til november. Vi vil afholde et valg og se på forskelle og ligheder på lokalpolitik, landspolitik og EU-politik.		

Etik og debat (45)	Kulturfag	Niveau 2
På dette kursus arbejder vi med begrebet "Etik" og øver os i debattens mange facetter. Vi vil bruge krigen i Ukraine set ud fra et før-, nu- og fremtids perspektiv. Vi vil se på, hvorvidt der kommer, eller måske er kommet et "jernetæppe 3" i Europa.		

Krig i Danmark og verden (46)	Kulturfag	Niveau 2
Hvordan har krige med dansk deltagelse i de sidste par hundrede år været med til at skabe det samfund vi har i dag? Vi vil på dette kursus kigge på fortiden for at forstå den tid vi lever i, og dernæst kigge fremad og vurdere hvordan vi i den vestlige verden, og primært Danmark, er stillet i forbindelse med fremtidige konflikter/krige. Derudover vil vi analysere og vurdere baggrunden for Ukraine-konflikten i forhold til stormagternes indbyrdes forhold og vurdere om Ruslands invasion af Ukraine har øget risikoen for en 3. Verdenskrig.		

Kriminalitet og straf (47)	Kulturfag	Niveau 2
Hvorfor straffer vi, og hvordan er det at leve i en retsstat? I dette fagkursus snakker vi om dette, og hvordan udviklingen af straf har været i Danmark og i resten af verden. Magtens tredeling er et princip, der dukker op i oplysningstiden. Vi vil særligt vurdere den dømmende magt i forhold til at "overvåge" den lovgivende og den udøvende magt. Vi vil få besøg af en fængsels-/politibetjent, evt. en dommer og måske andre fagfolk der har med kriminalitet og straf at gøre i hverdagen. På den måde kan vi få et reelt billede af de ting vi snakker om. Vi vil se dokumentarer og analysere, vurdere og diskutere relevante emner i forhold til emnet.		

Kulturmøder (48)	Kulturfag	Niveau 2
I dette fagkursus skal vi snakke om, og arbejde med, forskellige kulturer. Hvad vil det bl.a. sige at være dansker? Og verdensborger i en konstant foranderlig verden? Kulturmøder kan være fantastiske, men rummer også muligheden for misforståelser og konflikter på tværs af religioner og kulturer. Fagkurset er snak, diskussion, læsning, lytning og fordybelse i fx dokumentarer og film.		

Øvrige fag:

Psykologi (49)	Øvrige fag	Niveau 2
Psykologi handler om menneskers tanker, følelser, forestillinger og behov. Psykologi er for dig der er interesseret i at få indsigt i den menneskelige eksistens og udvikling. Vi dykker ned i, hvorfor vi tænker, føler, oplever og handler som vi gør, og hvordan det påvirker vores liv. Vi skal bl.a læse tekster om personlighedspsykologi, kognition(tænkning), forskellige teorier indenfor psykologien, psykologiske udfordringer og diagnoser mm. Du kommer også til at gå i dybden med en selvvalgt problemstilling inden for det psykologiske felt.		

"Hvis der er et problem - så fix det!" (50)	Øvrige fag	Niveau 2

I dette kursus går vi på jagt efter problemer – store som små – og finder på løsninger. Du lærer at brainstorme, udvikle idéer, lave prototyper og konceptudvikling samt forbedre dem undervejs. Vi arbejder kreativt og praktisk med alt fra hverdagens irritationer til globale udfordringer. Du bliver trænet i at præsentere dine idéer og tage imod feedback. Et kursus for dig, der vil gøre en forskel med dine idéer!

“Færdigheder du kan bruge i livet” (51)	Øvrige fag	Niveau 2
Vi skal her arbejde med færdigheder du kan bruge i livet. Det kan f.eks. være: • Jeg mangler en bæk på min terrasse, hvordan kan jeg bygge den? • Jeg er bevidst om ikke at smide ting ud, hvordan kan man upcycle? • Der er mørkt på værelset, hvordan sætter man en lampe op? • Mit liv mangler lidt farve, hvordan maler man en væg? • Der står vand i håndvasken, hvordan renser jeg en vandlås? • Kan man bygge et højbed og dyrke noget man kan spise? Det er nogle eksempler og vi skal arbejde mange flere små færdigheder man kan bruge i sit liv.		

“Mestring - fysisk og mental” (52)	Øvrige fag	Niveau 2
Vi skal i forløbet lære om, hvordan vi tager af os af os selv, når vi enten har ondt i kroppen eller sindet. Vi skal omkring skader, hvordan vi akut behandler os selv, og hvad vi kan gøre på den lange bane. Der vil være anatomiske betegnelser, fysiologiske mekanismer og tapekursus. Vi skal lære vores hjerne at kende, så vi kan snyde den og lære det at klare sig selv, selv når det er svært. Vi skal ind i psykologien og de tankemønstre, der driver os. Du vil i slutningen af fagkurset kunne tage hånd om egne skader og blive bedre til din egen personlige udvikling mentalt.		

VANDEL 10
(Projektforløb - 10.klasse)

Se skoleårets projektforløb under årsplan (bilag)

Projekt 1 – MODERNE SLAVERI

Projekt 2 – JOB OG UDDANNELSE

Projekt 3 – MAGT, DEMOKRATI OG YTRINGSFRIHED

Emneforløb – FRIVILLIGHED

Projekt 4 – SUNDHED

Projekt 5 – ÅRSPROJEKT

Årsprojektet er et større og mere selvstændigt projekt, hvor eleverne skal vise, at de behersker alle de dele af projektarbejdsformen, de har arbejdet med i løbet af året. Projekterne kræver interview, dataindsamling eller anden opsøgende kontakt ud af huset. De færdigheder man opnår i fagkurserne indgår som en naturlig del af arbejdet i projekterne.

Ved bedømmelsen af årsprojektet medvirker en ekstern censor, og der gives både en karakter og en udtalelse.

DESIGNLINJE:

Det handler ikke om at kunne tegne, male og sy, men om at have lyst til det og bruge øjnene og sanserne.

Da vi alle i vor tid er optaget af at udtrykke os individuelt og originalt, er design en fremragende måde at finde sig selv i en omskiftelig og foranderlig verden!

I kraft af, at det er et personligt udtryk selv at være den skabende, kan man ved selv at designe finde ind til sit eget jeg.

På linjefaget Design får du mulighed for at udvikle lysten til at skabe og sætte aftryk. Du vil blive udfordret i de grundlæggende færdigheder der er inden for tekstil og billedkunst, og du får mulighed for at lege, sanse, forme og sætte spor.

Vi skal f.eks. tegne med tegne-blyanter, kulstifter, tusch, og vi skal male akvarel udendørs, hvis og når vejret tillader det. Vi skal også male med acrylmaling, og vi fremstiller selvfølgelig selv billeder, men ind imellem er det godt at se på andre kunstneres værker, og lade os inspirere.

I tekstil er der mulighed for at sy dit eget tøj. Du får genopfrisket hvordan man bruger en symaskine, kan lære at tage mål, tegne mønster og derefter skabe dine egne kreationer. Vi skal arbejde med design af tøj ud fra moden før og nu. Du kan også sy tasker, hatte eller andre ting, kun fantasien sætter grænser. Strikning, hækling og/eller filtning kan også indgå i årets emner.

I årets løb vil du opnå viden omkring forskellige områder, som vi finder aktuelle for at kunne udvikle et selvstændigt udtryk. Du får også mulighed for at gå i dybden med noget du brænder for, hvor vi vil vejlede og hjælpe dig efter vores bedste formåen.

Endvidere har vi delt året op i forskellige perioder, hvor vi veksler mellem korte kurser, selvvalgte perioder og fælles projekter. Du vil opleve:

- at skulle arbejde alene og i grupper.
- at blive stillet overfor åbne og lukkede opgaver.
- at blive undervist og blive vejledt
- ture ud af huset, både til større byer og i lokalområdet
- kontakt til lokale kunstnere

Vi finder det vigtigt, at du som elev på Design linien ikke bare laver et produkt, men at du lærer selve produktets vej fra idé til færdigt produkt, og at du der igennem finder ud af din egen måde at arbejde på. Derfor starter størstedelen af de mere åbne og helt frie opgaver altid med, at du skal lave en beskrivelse af det du gerne vil lave i ord, billeder og skitser.

For at du kan finde den optimale tilfredsstillelse i de ting du laver, finder vi det endvidere meget vigtig at videregive teknikker for, hvordan man udstiller og opnår det bedste æstetiske udtryk. Derfor vil elevernes værker som oftest være at se på skolens område.

HÅNDBOLDLINJE:

Håndboldlinjen er for de elever som har lyst til at træne og videreudvikle sig indenfor spillet. Det gælder både individuelt og som holdspillere.

Træningen ligner den, eleverne kender fra klubtræning, men er også tilsat nye elementer. Vi træner seriøst og forventer derfor, at alle på holdet brænder for håndbold.

Vi arbejder meget med de tekniske og taktiske dele af spillet, både kollektivt og individuelt - samtidig har vi stor fokus på den fysiske del af træningen.

Indhold på linien:

Taktisk træning, bl.a. angrebsåbninger og forsvar systemer.

Teknisk træning, hvor der arbejdes med individuel forbedring

Fysisk træning, bl.a. spring, sprint, kondition, koordination og bevægelsestræning

Instruktøruddannelse, DHF's træner moduler.

Deltagelse i efterskoleturnering i Vejle Region.

Træningskampe mod lokale klubbers juniorhold og naboskoler

Gæsteinstruktører med trænere, dommere og spillere på liganiveau.

Besøg i Kolding til ligakamp, snak med spillere.

Træningssamlinger med andre skoler, med workshops og sociale arrangementer.

3 gange 1,5 time pr. uge

Holdstørrelse 30-32, to undervisere.

Formål:

Målet med undervisningen i idræt er, at eleverne gennem alsidige idrætsaktiviteter oplever og opnår færdigheder og kundskaber, der giver mulighed for kropslig og almen udvikling.

Eleverne skal opleve glæde og lyst til at lave idræt og forstå betydningen af livslang udfoldelse og den betydning det har i samfundet - kulturelt og sundhedsmæssigt.

Indhold:

- Arbejde alsidigt med henblik på kropslig og almen udvikling
- Arbejde med stof fra alle de faglige undervisningsområder
- Fordybe sig i idrætslige og kropslige handlinger
- Arbejde med teori og anatomiske forhold og træningslære

FODBOLDLINJE:

Formål: At give eleverne indsigt og forståelse for fodboldspillet både træningsmæssigt og holdningsmæssigt. Arbejde med grundlæggende elementer i fodboldspillet og herved dygtiggøre hver enkelt elev.

Indhold:

1. Fodboldrelevant grundlæggende træning.
2. Tekniske færdigheder: afslutning, dribling, afleveringer, finter, osv.
3. Taktiske færdigheder: forsvar/angreb, dybde, bredde, arbejdsområder.
4. Turneringer udendørs/indendørs.
5. Træner- og dommeruddannelse i DGI regi

Timetal ugentlig: 3 X 1½ time

Antal hold: 1 (2 lærere pr hold)

Antal elever pr. hold: 34-38

MUSIKLINJE:

Formål

Formålet med faget musik er, at eleverne udvikler deres evne til at udtrykke sig gennem musikken via sang, spil og bevægelse. Ved at eleverne aktivt beskæftiger sig med musik skal undervisningen gøre dem i stand til kvalificeret at forholde sig til samfundets mange musiktilbud samt øge deres forståelse af sig selv som en del af et fællesskab. Musikken fylder meget i et ungdomsliv, hvorfor faget desuden har til formål, at give eleverne redskaber til at forstå musikkens potentialer og derved styrke dem i deres identitetsarbejde.

Musiklinjen

Indholdet består af sammenspil, musikteori, musikhistorie, rytmisk træning, hørelære, komposition, stemmetræning og korsang.

På musiklinjen lægges der vægt på sammenspillet, hvor eleven deltager med sit instrument eller stemme og på det niveau den enkelte besidder. Der arbejdes med det musikalske udtryk og det er fagets hensigt at udvikle elevens interesse, åbenhed og forståelse. Der spilles nyere såvel som ældre rytmiske numre, så eleven oplever de forskellige stilarter og perioder. Der lægges endvidere vægt på, at musikteorien bliver en del af den praktiske undervisning og det er målet, at eleven gennem undervisningen bliver i stand til selv at udtrykke sig gennem egne kompositioner. Centralt står optrædener og koncerter samt arbejdet med den årlige musicalopsætning.

TEATERLINJE:

Formål

Formålet med undervisningen i teater er at udvikle elevernes lyst til og færdighed i at bruge teater som udtryksmiddel og fremme deres indsigt i teatrets særlige kommunikationsformer.

- at blive bedre til at spille teater og få indblik i teatret som kunsthåndværk
- at mærke "suset" – opleve sjove og magiske øjeblikke
- at bruge teatret som kunstnerisk udtryksform
- at udvikle sig som menneske

Målet er endvidere at udvikle elevernes fantasi, kreativitet, selvtillid og bevidsthed om brugen af krop og stemme, således at de oparbejder øget sikkerhed og lyst til at agere på scenen eller i en forsamling.

Indhold

Undervisningens indhold vil bestå af praktisk træning i grundlæggende metoder og teknikker omkring koncentration, status- og kropssprog, stemmetræning, karakterarbejde, rollespil, fokus, timing, fysisk udtryk mm., og vil kunne tage udgangspunkt i f.eks. teatersport, mime, stunt, masketeater, sort teater, monologarbejde osv.

Undervisningen vil til tider være grænsesøgende og krævende, hvorfor der fra starten arbejdes målrettet med områder som samarbejde, tillid, ansvarlighed og tryghed i forhold til andre.

Eleverne vil gennem arbejdet med færdige stykker, andet tekstmateriale og egne produktioner blive præsenteret for forskellige stilarter og genrer inden for teater.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til

- at få modet til at stå frem og udtrykke sig og derigennem udvikle selvværd
- at kunne vurdere og analysere eget og andres dramaudtryk
- at fortælle en historie i dramatisk samspil
- at styrke evnen til at samarbejde med andre gennem improvisation
- at få kendskab og forståelse for forskellige kulturelle teatertraditioner

Valgfagene er tilrettelagt i 2 moduler á 75 min. med 6-7 tilbud i hvert modul.

I alt er der 7 moduler, og nedenstående beskrivelser er fra nogle af de valgfagstilbud der har været udbudt. Udvalget af valgfag afhænger både af lærerbemanding, sæson og efterspørgsel.

Rytmask gymnastik:

1 lektion om ugen af 90 minutters varighed.

Her trænes grundtræning med fokus på forskellige bevægelses-mønstre og arbejde med traditionelle og nye former for håndredskaber/rekvisitter.

Spring:

3 lektioner om ugen af 90 minutters varighed, hvoraf den ene lektion kun er for piger.

Her trænes grundtræning med fokus på spring.

Futsal:

Futsal er et nyt indendørs fodboldspil som i bund og grund er ”almindelig” fodbold, tilpasset antal spillere og indendørsbane uden bander.

Vi arbejder meget med de tekniske og taktiske dele af spillet, både kollektivt og individuelt.’

Holdstørrelse 16-20 stk.

1 gang 1,5 time pr. uge

Volleyball:

Formål

Formålet med undervisningen er at eleverne...

- erhverver sig et grundlæggende kendskab til volleyballspillet, herunder regler, teknik og taktik
 - opnår grundlæggende tekniske og taktiske færdigheder
 - oplever volleyballspillets muligheder – både som motions- og konkurrenceidræt
- motiveres til fortsat at beskæftige sig med volleyballspillet, når de forlader skolen

Timerne er tilrettelagt som et træningsforløb, hvor der arbejdes med udvikling af elevernes egenfærdighed.

I første omgang lægges vægt på indføring i og træning af grundslagene – siden mere vægt på spiltræningen.

Volleyball er et populært boldspil i fritiden på skolen. Derfor arbejdes der tidligt i undervisningen også med regelkendskab og organisering af spillet, så flere hurtigt kan få glæde af at deltage i spillet f.eks. en aften i hallen eller på beachvolleybanen.

Det er primært det indendørs spil, der arbejdes med; men når vejret tillader det, flyttes undervisningen gerne til vores beachvolleybane.

Eleverne vil i begrænset omfang blive stillet overfor løsning af mindre træneropgaver – f.eks. afvikling af opvarmning og spilledelse (dommeropgave).

Golf:

Skolen har 3 kunstgreens, hvor der er opbygget en bane med 6 huller.

Der undervises i hold, med fokus på individuel udvikling og forbedring.

Der lægges vægt på slag træning og etikette regler.

Slagtræningen indeholder

Putning

Chipping

Pitching

Drive

Etikette indeholder

Regler

Opførsel

Fodbold:

Der arbejdes med individuel forbedring, hvor der lægges vægt på teknisk og taktisk træning.

Igennem småspil og diverse øvelser

Badminton:

Formål

- At lære de helt elementære slag
- At få større kropslig bevidsthed
- At få et afslappet rum, hvor fællesskabet opleves positivt

Undervisningen

Undervisningen tager sit afsæt i elevernes kropslige og faglige formåen. Gennem øvelser og lege, vil der foregå en bevidstgørelse for den enkelte, så han/hun vil udvikle sig i positiv retning og efter formålet med faget. Gennem små spil og turneringer vil fællesskabet kunne opleves positivt.

Tegn og mal:

Formål

Formålet med undervisningen er at eleverne ved selv at tegne og male billeder skal blive i stand til at bruge og forstå billedsproget som personligt udtryksmiddel.

Målet er desuden

- at eleverne skal lære at udtrykke fantasi og kreativitet
- at eleverne får kendskab til forskellige materials muligheder
- at eleverne får indsigt i billedsprogets virkemidler

I undervisningen arbejdes der med forskellige teknikker bl.a. akvarel, acrylmaling, kul og kridt, blyant mm., og der gennemgås forskellige genrer f.eks. portræt, kollage, stilleben, ekspressivt, abstrakt.

Eleverne vil få kendskab til form- og farvelære og desuden blive introduceret for forskellige perioder i kunsthistorien samt udvalgte kunstnere.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- eksperimentere med billedudtryk
- udtrykke iagttagelser, følelser, fantasi mm i billeder
- vælge hensigtsmæssigt mellem forskellige materialer og teknikker
- være åbne overfor billedkunst, hvor de møder den.

Kun for piger:

Formål

At skabe tid og rum til at arbejde med emner som pigerne er optaget af, og skabe refleksioner over ”det gode pige-liv”.

Indhold

- Læse og diskutere læserbreve
- Læse og samtale om selvværd, selvtillid og relationer
- Læse om – og diskutere cutting
- Samtaler om aktuelle emner, som pigerne er optaget af lige her og nu!
- Se film, og derudfra debattere indhold og emner (”Råzone” og ”Drengen i den stribe pyjamas”).

1½ time om ugen – ca. 10 gange

Det kreative hjørne:

Et valgfag med en kombination af selvvalgte og bundne opgaver. Der arbejdes med mange forskellige materialer og teknikker.

Eks. Smykkefremstilling, papirmageri, dekupage og det der evt. er oppe i tiden.

Der undervises i de teknikker der knytter sig til opgaverne.

Syning:

I valgfaget syning arbejdes der med at lave tøj til sig selv.

Måltagning, udvælgelse af model og mønster, indkøb af stof.

Der undervises i relevante syteknikker og brugen af symaskiner.

Sammenspil:

Det er målet med undervisningen, at eleverne udvikler evner til at spille musik sammen med andre.

Der spilles primært nyere rytmiske sange og ofte med udgangspunkt i musik fra elevernes egen hverdag.

Guitar:

Det er målet med undervisningen, at udvikle elevernes evner på instrumentet. Faget henvender sig både til nybegynderen og den øvede. Afhængig af niveau er indholdet akkordspil, fingerspil eller improvisation.

Løb:

Valgfaget Løb stiler mod at motivere den enkelte elev til at motionere mere og mod at forbedre den enkelte elevs kondition. Valgfaget er ikke begrænset til elever i særlig god kondition. Valgfaget er for alle, uanset kondition, der ønsker at løbe mere og lære mere om løb.

I løbet af valgfagsperioden vil eleverne få vist løbeture i oplandet og blive undervist i teori om kondition og løbestil. Derudover vil valgfaget også have fokus på løbeudstyr, f.eks. løbesko, løbeure m.v..

Eleverne vil i løbet af perioden blive konditionstestet, således de kan følge deres egen personlige udvikling og har mulighed for at kode praksis sammen med teori. Desuden vil planlægningen af forløbet stile mod, at eleverne får mulighed for at deltage i officielle løb i oplandet.

Spinning:

Formål

- At blive bevidst om pulszoner, intervaltræning, udholdenhed osv.
- At få indblik i kroppens kredsløbssystemer og kendskab til begreber som max-puls, hvilepuls.
- At opleve effekten af holdtræning (forskellig fra de traditionelle holdidrætter)
- At få fornemmelse af positive effekter af konditions- og kredsløbstræning

Undervisningen

Undervisningen tager sit afsæt i elevernes kropslige og faglige formåen.

Der cykles på stationære træningscykler ”Spinningcykler”

Træningen understøttes af taktfast musik.

SKEMA
Bilag 1

Grundskema 25/26

Morgenvagt	VA, KF/AG, LP, JB	MJ, CS, JV, JL		FC, NI, SH, DD	KS, MT, CM, NS
Afternavgt	VA/MH, SH, NI, MT	DD, CM, LP, KS	NS, MJ, JL, KF/EB/BS	FC, CS, JV, JB	
	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag (A)
07.15 - 07.30	Morgentur	Morgentur		Morgentur	Morgentur
07.30 - 07.50	MORGENMAD (Tjek 07.40)	MORGENMAD (Tjek 07.40)		MORGENMAD (Tjek 07.40)	MORGENMAD (Tjek 07.40)
07.50 - 08.00	Udluftning	Udluftning		Udluftning	Udluftning
08.00 - 08.15	Morgensamling	Morgensamling	MORGENMAD 7.45 (Tjek 07.55)	Morgensamling	Morgensamling
08.15 - 09.00	TYSK 9.a - LP Krist 9.b - KF	MAT 9.a + 9.b MJ, NS, MT	Linjefag 8.15 - 9.45 (15 min. til bad)	DANSK 9.a - VA 9.b - SH	TYSK 9.a - LP TYSK 9.b - JL
09.10 - 9.55	Krist 9.a - KF TYSK 9.b - JL	DANSK 9.a - VA 9.b - SH		DANSK 9.a - VA 9.b - SH	ENG 9.a - CS (KF) 9.b - NI (KF)
10.00 - 10.30	Sangtime	K-gruppemøde 10.00 - 10.30	Info./Dans m.m. (EB, NI/BS)	Fortælling	Rengøring
10.30 - 10.50	FORMIDDAGSPAUSE	FORMIDDAGSPAUSE	FORMIDDAGSPAUSE	FORMIDDAGSPAUSE	FORMIDDAGSPAUSE
10.50 - 11.35	Linjefag 10.50 - 12.20 (15 min. til bad)	10.50 - 11:10 Rengøring af områder (Områdetjek 10.25) 11:10 - 11:30 Rengøring af værelser (Vær. tjek af K-lærer)	ENG 9.a - CS FYSIK 9.b - CM	Gymnastik 1	Bio / Geo / Samf / Hist SH, CM, MT, NS
11.45 - 12.30		Lærermøde 11:30 - 12:35	FYSIK 9.a - JV ENG 9.b - NI	FYSIK 9.b - CM Støtte UV 10 kl. mat. 1	Bio / Geo / Samf / Hist SH, CM, MT, NS
12.35 - 13.00	MIDDAG	MIDDAG	MIDDAG	MIDDAG	MIDDAG
13.00 - 13.30	Udlev. af mobil + SIESTA	Udlev. af mobil + SIESTA	Udlev. af mobil + SIESTA	12.50 - 13.30 TEAM møde	Udlev. af mobil + SIESTA
13.30 - 14.15	MAT 9.a + 9.b MJ, NS, MT	TYSK 9.a - LP TYSK 9.b - JL	DANSK 9.a - VA 9.b - SH	Bio / Geo / Samf / Hist SH, CM, MT, NS	Gymnastik 13.30 - 15.00
14.25 - 15.10	DANSK 9.a - VA 9.b - SH	ENG 9.a - CS (KF) 9.b - NI (KF)	MAT 9.a + 9.b MJ, NS, MT	Bio / Geo / Samf / Hist SH, CM, MT, NS	
15.10 - 15.30	EFTERMIDDAGSPAUSE	EFTERMIDDAGSPAUSE	EFTERMIDDAGSPAUSE	EFTERMIDDAGSPAUSE	Afslutning 15.15 - 15.30
15.30 - 16.45	Valgfag Støtte UV 9 kl. (Dansk) (Obs. 1,25 time...)	Gymnastik (Obs. 1,25 time...)	Valgfag (Obs. 1,25 time...)	Linjefag (Obs. 1,25 time...)	
17.00 - 18.00	Stilletime (På værelset/lektiecafé) Værelsesoprydning	Stilletime (På værelset/lektiecafé) Værelsesoprydning	Stilletime (På værelset/lektiecafé) Værelsesoprydning	Stilletime (På værelset/lektiecafé) Værelsesoprydning	
18.00 - 18.30	AFTENSMAD	AFTENSMAD	AFTENSMAD	AFTENSMAD	
21:45	I eget hus/gang				
22:00	På eget værelse - (Gøre klar til godnat)				
22:15	I egen seng - godnat				

Bilag

Fagperioder - VANDEL 10 - 2025/2026

MINUS:

Fagperiode 1
8 uger

Niveau	A			B			C			D			E		
	Konsumen	Fag	Særl X	Konsumen	Fag	Særl X	Konsumen	Fag	Særl X	Konsumen	Fag	Særl X	Konsumen	Fag	Særl X
1	Træningsfysiologi og ernæring (24)	Nat	DD + IV	The British Empire (32)	Eng	LP				Dansk Betydning NR, AG, KS, B, H			Projekt 1 Moderne slaveri (NU, IB, FC, DO)		
2	Ekonomi, skatter og obligationer (26)	Mat	CM + MT	Sind og store korfæder (42)	Kult	NI + RF	South Culture (10)	Eng	CS + NI						
	Eng videnskabelig (2)	Nat	CS	Sport und Freizeit (37)	Tysk	AG	Verdier og Identitet (45)	Kult	NS + NR						
							Verdenshistorie med fokus på økonomi og social klasse (2)	(JULI)	Nat						
3	Lang søn (36)	Tysk	LP	Prædikt matematik og håndværkermatematik (21)	Mat	IV	Baggrund - Bælt (22)	Mat	IB				9. kl.: NS, CM, KF (Samf/Hist)		

MINUS:

Fagperiode 2
8 uger

[illegible]MINUS₁

Fagperiode 3
2 uger

Altmærk	A		B		C		D		E	
	Kursusnavn	Fag Særl X	Kursusnavn	Fag Særl X	Kursusnavn	Fag Særl X	Kursusnavn	Fag Særl X	Kursusnavn	Fag Særl X
	Projekt 3 Magt, demokrati og ytringsfrihed (NL, LP, CM, KS, CS, NS) 9. M.: NS, CM, KF (Samf/Hist)									

MINUS₁

Fagperiode 4
8 uger

Almear	A			B			C			D			E		
	Kursusnavn	Fag	Sæt X	Kursusnavn	Fag	Sæt X	Kursusnavn	Fag	Sæt X	Kursusnavn	Fag	Sæt X	Kursusnavn	Fag	Sæt X
1	Engelsk modersmål gennemskuet 201-2000	Eng	Eng	Engelsk basistag LB, NI, CS, SH			Engelsk modersmål (201-2000)	Eng	Eng				"Frivillighed" (JB, KS, MT, FC)		9. kl.: NS, CM, KF (Samf/Hist)
2	Eng og debat (45)	Kult	CM				Geometri, konstruktions- og tegning (25)	Mat	IV						
	Podcast (40)	Tysk	IL				AI og fremtidens energikilder (15)	Nat	CM + DD						
3	Overlegenstematik (24)	Mat	MI + JV				Adventures (34)	Eng	NI						

MINUS:

8 uger
Fagperiode 5

Allevne	A			B			C			D			E		
	Kursusnavn	Fag	Særl X	Kursusnavn	Fag	Særl X	Kursusnavn	Fag	Særl Y	Kursusnavn	Fag	Særl Y	Kursusnavn	Fag	Særl Y
1				Regneark - arbejdet (27)	Mat	IB	Funktioner og ligninger (28)	Mat	MS						
2	Psykologi (09) "Hvis der er et problem - så fik det" (50) "Færdigheder du kan bruge i livet" (51) "Mestning - fysisk og mental" (52)	MI + CS		Kriminalitet og straf (47)	Kult	NI + CM	"Jordens ressourcer" (34)	Mat	CM	"Kulturen" (35)	Eng	MS	Kulturpædagogik (40)	Mat	EF
		DD		"Strategier for livet 10. klasse" (48)	Soci	MS	Culture meanings (33)	Eng	CS + BI				Berlin and the Mauer (41)	Tysk	UK + LP
		JV		Homes, Cities and punishment (49)	Eng	LP									
		KS													
3							Geography (36)	Soci	NI	"Køret af land" (35)	Mat	MT			

Projekt 4

Sundhed

(KS, DD, FC, LP)

9. NI: SH, CM, MT (Bio, Geo)

Fagperiode 6
3 uger

Årsmøte	A		B		C		D		E	
	Kursnotat	Satt X	Kursnotat	Satt X	Kursnotat	Satt X	Kursnotat	Satt X	Kursnotat	Satt X
	Årsprosjekt (JB, MB, LP, FC, IV, NI)									

Jette Rytter, Bestyrelsesmedlem

Helle Fogh Skovlyst, Bestyrelsesmedlem

Elsebeth Thomsen, Bestyrelsesmedlem

Mogens Simonsen, Bestyrelsesmedlem

Preben Bjerre, Bestyrelsesmedlem

Kenneth Gram Bjørnskov, Bestyrelsesmedlem

Anders Stensgaard, Bestyrelsesformand